

IPC S

1567

1567

271a

oo
Constat 3. M. in S. Hütten,
zu Letza q. veltzi a. 1700.
oo

6
XVII, 284.

7
ORDO
CTRINAE ET DISCIPLINAE IN
PAEDAGOGIO MONASTERII ERFFVR-
DENSIS AD S. AVGVSTINVM, AC-
COMM DATVS AD VERAM, PI-
AM, VTILEM, ET SALVTA-
REM INSTITVTIONEM
IUVVENTVTIS.

Recens à Professoribus scholæ
conscriptus.

ERPHVRDIAE,
EXCVDEBAT MARTINVS
DE DOLGEN.

ANNO M. D. LXVI.

ORDO

THEATRUM
HISTORICUM
MAGNIFICENTIAE
SACRAE
CATHOLICAE
APOSTOLICAE
ROMANAE
CURIAE
PAPAE
IN
CIVITATE
ROMANA
SUB
AUGUSTINO
MAGISTRO
CANTUARIENSIS
DIECESIS
IN
CIVITATE
ROMANA
SUB
AUGUSTINO
MAGISTRO
CANTUARIENSIS
DIECESIS

REPERTORIUM
CONGRUUM

REPERTORIUM
EXCERPTUM
DE DOCTRINA

ANNO
M. D. LXXV

vi
na
qu
ag
N
vt
las
viv
las
tan
ho
las
po

AMPLISSIMO, PRVDENTISSI-
moq; Senatui Reipub: Erffurdensis, suis
dominis vera animi subiectione,
reuerentia & obedientia
colendis.

Agna est opinio in plerorum-
q; hominum animis scholas ni-
hil aliud esse quàm ignauū in-
ertisq; ocij domicilia, & ideò
tantum expetendam esse eru-
ditionem, vt præ ceteris homi-
nibus quietiorē & ociosiore
vitam agere possimus. Multi etiam opi-
nantur scholas puerorum tantū esse ludum, in
quo domi dum aliud per ætatis imbecillitatem
agere non licet, detineantur & educantur.
Nonnulli verò consuetudine fieri existimant,
vt pueri à teneris annis ad præceptores in scho-
las deducantur, sed nō pauci, proh dolor, hodiè
viuunt, qui prodesse aut nihil aut parum scho-
las vitæ ciuili arbitrantur. Et hæc persuasio
tanq; lues quedam hoc præsertim seculo mētes
hominum inuadit vt iudicent, nō referre, scho-
lasné aliquas aut nullas habeamus. nihilominus
posse fieri quod solet & debet. Hinc tantus
A ñ est

est contemptus literarum, tanta neglectio
scholarum, ut nemo ferè amplius reperiat,ur,
qui aliquid opis ad artium & scholarum con-
seruationem conferendum esse ducat. Nec iam
honor tribuitur literatis, nec precio digni ha-
bentur, qui literas docent, nullo deniq; subsidio
aut adminiculo subleuantur pauperes scho-
lastici. Qui paululum locupletiores sunt
ceteris, suis diuitijs confidunt, & literas ad cò-
infra se ponunt, ut turpe sibi esse putent quicq;
in scholis discere. Qui aliquantulum modo
potentiæ habent, cultum literarum se indignum
iudicant, & ad pauperes reñciunt. Quis deniq;
est hodiè vel opibus quantumuis exiguis, vel
parentum qualicumq; splēdore, aut alioqui parua
aliqua fortuna ornatus, qui nō Scholas & pro-
fessionē literarum floccipendat? Quam multos
reperias qui ita sibi persuasum habent, se vel
absq; doctrina excellere, & officia in Repub:
& priuata etiam vita rectè administrare posse?
doctisq; insuper etiam in hoc genere præferri?
Hinc malè consuli Rebuspub: iudicant, si eru-
ditis viris commitantur. Hęc perniciosissima
opinio tantam cladem adfert bonis literis, ut
ad paucissimos artium cultus & professio re-
cidat. Sed quid fiet tandem, si ita Cyclopum
& Scy^a

& Scytharum more de literis Ecclesiæ & Re-
rumpub: ornamentis & præsijs summis, atq;
adeò de thesauro mundi post verbum DEI
prestantissimo iudicare perrexerimus? Quid
mali queso inde eueniet? Hoc animis attentis
& sollicitis vobis cõsiderandum est, Senatores
prudentissimi, & in tempore occurrendũ est,
ne nostro magno malo, quod DEVS semper
auertat, experiamur aliquando, contemptus
literarum & Scholarum quid faciat. Non sunt
ocij & ignauia domicilia Scholæ, non idem est
siue curentur siue negligantur literæ, Non de-
niq; potest Respub: bene & feliciter regi sine
eruditorum adminiculo. Quin hoc cogitandũ
potius est, Scholas esse neruos Reipub: & of-
ficinam seu fontem augustum & perennem, ex
quo pmanat per totam ciuitatem & regionem
innumerabilis commodorum & utilitatum co-
pia. Imò Scholæ sunt vnicus thesaurus Rei-
pub: ex quo depromitur, quicquid ad Ecclesiã
& communes vsus ciuitatis necessarium est.
Quid enim est ciuitas? quid Respub: sine do-
ctrinarum studio? est corpus sine anima. Nam
anima ciuitatis est doctrina honesta de DEO,
de Legibus, virtutibus, conseruatione & resti-
tutione sanitatis & aliarũ rerum in vita vti-
liũ.

A iij

Sed

sed vnde queso hec bona proficiscuntur? Certe non aliunde quam ex Schola. Quis igitur non videt maximum thesaurum Reipub: esse Scholam? Quid profunt opes, quid est potentia omnis, absque literis, nisi laterna cui deest lychnus? aut corpus cui deest spiritus? Nam absque doctrine luce omnis vita ignobilis est, & morti non dissimilis. Quid porro est priuata vita cuius cuiusque absque Scholis? Quomodo curabit paterfamilias liberos suos, nisi ad scholas eos deducat, vbi in timore et correptione domini educentur? Abhorrere nos oportet pectore et animo ab ea Reipub: quae Scholarum nullam curam habet. Quid enim differt talis ciuitas a Cycloperum consortio et Turcica barbarie? Contra quantum bonum est ciuium habere in Reipub: bene constitutas scholas, ad quas tanquam ad communem matrem liberos suos mittant, vbi pie et melius quam domi ab ipsis parentibus educentur? An non videtur hic augustus et sacer esse fons ciuitatis, cuius riuuli totam irrigant ciuitatem? An non est thesaurus ciuitatis communis et maximus habere suorum liberorum alterum parentem scholam, a qua educationis liberorum suorum partem precipuam quasi iure suo ciues exigant? Hinc

Hinc sanè perspicuum est priuatorum etiam
ciuium thesaurum esse Scholam, sed leuiora
sunt quæ hæctenus dicta sunt, & ad huius vitæ
vsum & necessitatem tantum spectant.

Quid DEO & posteris nostris responde-
bimus? si Scholas & literarum cultum neglex-
erimus? Vnde animæ salutem & medicinam
petemus nisi Scholæ foueantur, vt docti viri
indè pdeant, qui verbum salutis nobis tradāt?
Vnde in iudicandis causis & dirimendis con-
trouersis lucem expectabimus, nisi in Scholis
aliqui sint, qui literas & iura discāt? Vbi liberi
nostri educabuntur, nisi Preceptores alantur
in Scholis qui Pædagogiam sustineant? Vnde
corporis & sanitatis consilia nobis suppetent,
nisi sint, qui in Scholis Physicam & medendi
artem cognoscāt? At, dicat aliquis, sunt scholæ,
sunt docti viri, quorum opera vti Respub: &
Ecclesia potest. Absurdū est fructu vnus anni
contentū esse, nec cogitare de semine seu ppa-
gatione ad annos sequentes. Quòd ergò nunc
Deus dederit, qui præesse Ecclesiasticis & Po-
liticis muneribus possunt, est quod gratias ei
agamus. Interim oportet nihilominus etiam
sollicitos nos esse de posteritate, dareq; operā,
vt non tam nobis, quàm posteris nostris con-
suluisse videamur. Hanc

Hanc sanè ob causam fouendæ sunt Scholæ, & multi ad discendum inuitandi, vt seminarium Ecclesiæ & Rerumpub: perpetuum extet. Ideò autem multos oportet esse scholasticos non paucos, quia ingeniorum & donorum magna est dissimilitudo, & inter centum vix vnus inuenitur, qui tantum proficit, vt vel idoneus Professor in Schola, vel Concionator utilis in Ecclesia, vel Syndicus bonus aut Senator in Repub: esse possit. Oportet ergò esse cætus scholasticos in ciuitatibus ex pauperib: & diuitibus collectos. Et etiamsi oneri esse ciuitati videri possit multos alere scholasticos inopes, tamen reuera summum est lucrum & cõmune Reipub: bonum. Quoties enim videmus coetum scholasticum, toties gratias agere DEO debemus, quod seminariũ Ecclesiæ & Reipub: nobis reliquit. Et qui scholasticum pauperem piũ & studiosum iuuat & pascit, is sciat atq; adeò omninò sibi persuasum habeat, se alere Reipub: plantam omnium preciosissimam opibus & omnibus alijs rebus anteferendam. Sic ergo statuatis prudentissimi Senatores, thesaurum maximum vos alere, cum Scholas fouetis, & DEO cultum prestare gratissimum, indoctos viros iuuetis. Nec posse vos negligere

gere Scholam vestram sine summa impietate
aduersus DEVM & posteros omnes. Impel-
limini enim ad id seuerissimo mandato regis
coeli & terræ, cui multò maior obedientia quã
toti mundo debetur. Inuitamini nunc opta-
tissima occasione, quia emergit nunc & illu-
cescit iterũ bona spes reparationis studiorum
in Schola hac, & prebet DEVS se adeò erga
nos benignum & facilem, vt nisi beneficiã
eius gratis pectoribus amplectamur, gratiam
diuinam & beneuolentiam omnem amissuri
esse videamur. Indiget Respub: vestra
doctis viris, nec potestis Scholis carere. Susci-
pite igitur curam earum, & vestro beneficio &
liberalitate, opera & vigilantia tuemini &
conseruate illas. Videbitis certissimè non
deteriorem indè Rempub: vestram esse futu-
ram, sed indies melius esse habituram. Non
enim deesse potest fisco ciuitatis pecunia, nec
opes ciuium diminuuntur, quãndiu pauperes
& Scholæ Eleemosynas accipiunt. Et pfectò
quicquid pecuniæ in Scholarum vsu confer-
tur non perit, sed in publicum & fidelissimum
fiscum ciuitatis reponitur. Meministis, quid
olim de Erffurdensi Repub: predixerit Marti-
nus Sangerhausen, Reditus quidem & alia
A v non

non defutura esse Erffordix, sed viros. Huius
vaticini memoros educari curate in Scholis
vestris adolescentes & iuuenes, quorum eru-
ditiõne, consilio & industria olim in Repub:
vestra & Ecclesia vti possitis. Quod vt seriõ
& diligenter faciatis, DEVM toto pectore
rogamus. Et vobis leges scholasticæ discipli-
næ atq; adeò rationem totius ordinis, quem
in erudienda iuuentute nobis com-
missa seruamus, vera animi sub-
iectione, reuerentia &
pietate offerimus &
dedicamus.

Valete.

Professores Scholæ in
Monasterio ad S.
Augustinum.

Universa puerorum institutio in duas partes commodissime distribuitur, in doctrinam videlicet, & disciplinam. Hæc enim duo totam ingenij per artes honestas culturam, & morum, vitæq; conformationem, & decus complectuntur. Quare nos etiam ad hunc modum scholasticos nostros labores referemus, ut & doctrina utili, & salutari instruantur commissi nobis discipuli, & moribus etiam honestis & bonis ornentur.

DE PRIORI PARTE, QUAE est doctrina, seu studiorum institutio.

Omnis doctrina, quæ in scholis traditur, est partim rerum cognitio, partim dicendi, scribendiq; facultas. Quicquid enim discimus, spectat partim eò, ut res scitu dignas & necessarias cognoscamus, partim, ut dicendo, scribendoq; explicare animi nostri sensa possimus. Ad has igitur doctrinæ partes omnis studiorum institutio referenda est, dandaq; opera, ut eæ artes & Autores iuventuti proponantur, quæ partim sermonis facultatem præbeant & augeant, partim animum erudiant, & expleant
utilium

utilium rerum scientia. Seruamus ergo in ludo nostro hunc ordinem, ut non solum artes illas primas, ex quibus sermonis structura & artificium peti potest, prælegamus, sed authorum etiam eorum interpretationem adiungimus, qui una cum verborum copia rerum etiam cognitionem suppeditant, cuiusmodi sunt Virgilius, Ovidius, Terentius, Epistolæ Ciceronis familiares, Theognis, Item Euangeliorum & Epistolarum Dominicalium explicatio. Ex his enim non solum linguæ latinæ & græcæ cognitio hauritur, sed eruditur simul animus scientia rerum. Ac quia ordo in docendo maxime necessarius est, Lectiones ita distribuimus, ut & tempori & captui discipulorum inseruiant.

ORDO LECTIONVM,
in fine Libelli adnotatus est.

Ex hac proposita tabella Lectionum perspicuum est, & qualem doctrinam in nostra schola tradamus, & quales discipulos in eam recipiamus.

Initia certè artium dicendi unà cum Arithmeticæ Elementis sedulo & fideliter explicamus, & inculcamus iuuentuti.

Deinde eos authores prælegimus, qui ad paran-

parandam & alendam eruditionem in primis conducunt.

Tertiò addimus etiam Elementa doctrine Christiane in quorundam selectorum Psalmorum & Euangeliorum, Epistolarumq; Dominicalium explicatione, quatenus eam discipulorum nostrorum captus admittit, & adsequi potest.

Quartò accedit exercitium styli, proponimus enim singulis hebdomadibus geminum scriptum, in quo vertendo discipuli nostri ingenij sui nervos intendant & experiantur. Addimus etiam orationis ligatæ seu scribendi Carminis exempla & materias, vt in vtraq; orationis facultate discentes exerceantur.

Quia vero plurimum refert, quo pacto præcepta artium & authores tradantur, adhibemus in tradendis artiũ Elementis simplicem & perspicuam præceptorum explicationem, & exempla addimus, quæ puerili captui sunt idonea. Adsuefacimus etiam discipulos, vt præcepta ediscant, & exemplis ea declarare nobis exigentibus possint.

Denicq; crebras etiam repetitiones adiungimus, partim inter docendum, partim peculiaribus horis ad id destinatis. Nam die Mercurij
hora

hora sexta requirimus memorialem recitationem audite partis per biduum superius cum in Grammatica, tum in Dialectica, similiter etiam die Sabbati per alterum biduum audite Grammaticæ pars à pueris repetitur.

In autoribus vero explicandis adhibemus eam rationem & dexteritatem, quam discipulorum scholæ nostræ captui utilissimam esse iudicamus.

Prima enim horæ parte repetuntur quæ antecedenti lectione explicata sunt, & examinantur ordine discipuli, ut quid ex ea profecerint, rationem reddant.

Secundò plura enarrantur & ita, ut primū textum ad verbū interpretemur, deinde summam breuibus cōprehensam verbis dictamus.

Tertiò sententias *γνώμικας*, si quæ insunt, aut historias aut fabulas explicamus.

Quartò ad Grammaticæ præcepta singula, vel certè præcipua exigimus, & excutimus, monstrantes quid simpliciter, quid figuratè dictū sit.

Quintò phrasas indicamus, monstrantes simul quid in prosa, quid in ligata oratione receptum sit, & quid imitari, aut non imitari discentes debeant.

Cum autem hæc nostra Schola debeat esse
media

media inter particulares adiunctas singulis Pa-
rochijs, & Academiã, nõ alios discipulos in eam
recipimus, nisi qui ad audiendũ lectiones supra
scriptas idonei sunt, videlicet qui Grammaticè
tolerabiliter scribere & loqui sciunt.

Cumq; in particularibus scholis pueri satis
diligenter instituantur, nullum discipulum ex
nostratibus scholis ad nostrum admitteremus lu-
dum, nisi adferat testimoniũ á præceptore suo
seu pastore eius scholæ, cuius alũnus ante fuit.

Ita enim fiet, vt & Scholæ parochiales ser-
uentur, & cogantur pueri in scholis illis mili-
tare tam diu, donec Præceptorum iudicio ad
nos commodè transmittantur.

Deinde cum Schola nostra in Monasterio
Augustiniano debeat esse officina, in qua præ-
parentur iuniores in discendis primis artibus
& cognoscendis linguarum Elemētis ad Aca-
demiã seu Collegium Magnum, vbi vberio-
rem Artium & linguarũ scientiam percipiant,
instituisimus quolibet semestri circa æquinoctij
tempus examen discipulorum nostrorum, vt
exploremus pfectum eorũ, & pmouere quem-
libet pro suo captu & pfectu possimus, vel ad
superiores lectiones in nostra schola audiẽdas,
vel ad publicas prælectiones in Collegio fre-
quentandas.

DE

DE ALTERA PARTE
institutionis scholasticæ, quæ disciplinæ
leges continet.

Parum prodesse doctrinam plerique existimant, nisi morum etiam adsit conuenientia & conformitas, Et rectè quidem. Tantum enim quisque ingenio valere, & in discendo profecisse iudicatur, quantum mores externi in conuersatione hominum declarant. Sunt igitur diligenter & fideliter erudiendi pueri non artium tantum doctrina, sed regendi etiam sunt disciplina, ut moribus & vita tales euadant, quales sanctissima nostra professio scholastica requirit.

Sunt autem duæ partes disciplinæ, hoc est, honestæ & piæ conformationis morum, prior est vera erga Deum pietas, altera modestia erga homines, ceteræque virtutes in conuersatione ciuili necessariae. Vtramque partem legibus propositis seriò à discipulis nostris requirimus.

LEGES DISCIPLINAE
scholasticæ.

I.

Manè surgant tempestiuè, & precibus pijs sese & studia sua, parentes, præceptores, ecclesiam, scholam, & magistratum Deo commendent,

dent, petantq̄ diuinitus suos conatus regi & fortunari, vt in diuini nominis gloriam & Ecclesiae, Reiq̄ publicae Christianae salutem cedant.

FORMA PRECATIONIS,

quae vsitatis precibus, orationi

Dominicae, & recitationi

ni symboli addi debet.

Omnipotens aeternae & viue Deus, aeternae pater domini nostri Iesu Christi, gratias ago tibi, quod te patefecisti nobis immensa bonitate, & misisti filium tuum, dominum nostrum IESVM Christum, vt nos a morte & aeterna damnatione liberaret, vereq̄ salutis & vitae aeternae participes faceret, & nunc in hac postrema mundi senecta verbi tui, artium & linguarum vtilium lucem iterum accendisti. Te inuoco & oro, vt haec ingentia tua dona diutius inter nos conserues, regasq̄, & defendas Ecclesiam tuam, Scholas, & Politias, quae hospitium nobis praebent. Guberna etiam & puehe conatus nostros, vt caelestis tui spiritus instinctu officium nostrum sedulo & fideliter efficiamus. Rege clementer Praeceptores, quos dedisti nobis, vt vtilia nobis tradant, &

B nos

nos eorū doctrinas auidè & seriò arripiamus,
& in vera pietate tibi & proximo inseruiamus.
Cumq; iam Diabolus rabiosissimè grassetur, &
Ecclesiam pariter, Scholas & Politias honestas
extinctas velit, maiorem in modum oro, vt
clementer noticiam verbi tui, artium, lingua-
rum, & legum, quibus Politia Christiane con-
tinentur, inter nos custodias, & tueraris, vt nō
solum nos, sed etiam posteri nostri te verè
agnoscant & celebrent, cum in hac, tum verò
in vita æterna plenissimè, Amen.

Legant etiam, nisi ediscendæ lectionis
præcedentis necessitas impediatur, aliquod ca-
put in Biblijs, præsertim in nouo Testamento.

II.

Præcatione finita ediscant præcedentem
lectionem, vel Grammaticæ, vel Dialecticæ,
aut Rhetoricæ, vt memoriter eam reddere in
Schola possint.

III.

Æstiuo semestri manè hora sexta tem-
pestiuè in Schola adsint, hyemali semestri hora
septima, instructi scholasticis armis, præcipue
libris, qui præleguntur.

IIII.

Ingressi

Ingressi Iudum voce vnanimi concinant:
Veni sancte spiritus &c. Et vnus è cœtu euo-
catus surgat, & clara voce recitet Psalmum ex
his, qui diebus Sabbati præleguntur.

V.

Iussi recitare aut repetere, præcedentem
lectionem alacri animo, & voce clara loquan-
tur.

VI.

Inter auscultandum seu audiendum lecti-
ones sedeant quieti, modesti, & sint intenti in
ea, quæ à Præceptore traduntur. Dictata &
alia notatu digna auidè excipiant, & ab omni
murmure, & confabulationibus prorsus absti-
neant.

VII.

Singulis diebus is qui in quolibet scamno
supremum locum tenet, fideliter notet absen-
tes in suo scamno, & exigenti Præceptori nota-
os indicet, aut pœnas negligentiae suæ luat.
Sic si quando ipse, per negocia impeditus ab-
uerit, alteri suum officium interim cōmittat.

VIII.

E Iudo dimissi ordine, vt quisq; locatus
est, exeant, neq; alter alterum præcurrat.

B ij

In

IX.

In incessu per plateas sint modesti, non circumferant oculos in omnes angulos, neq̄ circuitus quærant, sed recta domum eant.

X.

Debitam etiam reuerentiam in plateis exhibeant superioribus omnibus quos prætereunt, vt liquidò appareat, eos ex Schola, hoc est ex officina doctrinarum & morum, non ex caula prodire.

XI.

Domi officiosos se erga parentes, aut dominos domina suæ præstent, & iussis eorum sine contumacia & rebellione obsequantur.

XII.

Reperant auditas in Schola lectiones, eo ordine, quo à Præceptore prepositæ sunt, vt primum interpretationem reiterent, deinde summam lectionis animo comprehendant, Tertio sententias aut fabulas, aut alias doctrinas excerpant. Quarto Grammaticen inuestigent, & tandem præcipuorum vocabulorum significationes, & loquendi formulas animo infigant.

XIII.

Hora

Hora prima in ludum tempestiuè redeant,
& officium impigre faciant.

XIIII.

Die Mercurij versa & purè descripta ar-
gumenta præceptoribus ordine offerant, vide-
antq̃, vt rationem suæ versionis, & constru-
ctionis ex Grammatica, & autoribus auditis
reddere possint.

XV.

A meridie diei Mercurij, cum vacatio à
ludo literario conceditur, partim repetant
præcedētium dierum auditas lectiones, partim
dictatum argumentum in latinum sermonem
conuertant.

XVI.

In conuersione propositi scripti siue argu-
menti, hanc curam adhibeant, vt formulas, ex
auditis authorum prælectionibus requirant, &
prè inferere & vsurpare discant, nec pigeat
eos sepius retexere & corrigere quæ compo-
uerunt, diligenterq̃ ea ad Grammaticæ regu-
las examinare.

XVII.

Eandem operam nauent etiam horis po-
sterioribus meridiana in die Sabbati, dum lectiones in
schola non audiunt.

B ij Gra

Hora

XVIII.

Gratitudinem erga Preceptores, Parentes, & omnes bene meritos ex æquo omnes præstent.

XIX.

Obedientiam adeò sibi necessariam esse existiment, vt sine ea nihil proficere in discendo quicquid possint.

XX.

Modestiam, & probitatem ubique & erga omnes præ se ferant, & fugiant omnes immoderatos gestus, sermones, ludos, & gressus.

XXI.

Veritatem vnicè amandam & dicendam sibi esse sciant, vitentque omnes insidiosas occultationes & mendacia.

XXII.

Ad cibum sumendum accessuri, vel ea sumpta discessuri prius compositis manibus, & incenso pectore recitent preces benedictionis vel gratiarum actionis.

XXIII.

Vesperis cubitum ituri DEO gratias pro benigna transacti diei fruitione agant, & iterum pijs ad Deum conceptis precibus se, sua studia, Parentes

Parentes, Preceptores, Cognatos, Ecclesiam,
& Magistratum DEO commendent.

XXIII.

Obseruent quoq̄ preceptum & morem
Pythagoricæ scholæ, vt non prius somnum
capessant, quàm præcipua doctrinæ interdiũ
audita, & percepta capita repetiuerint, animo
infixerint, & velut in memoriæ thesaurum re-
posuerint.

XXV.

Vtantur discipuli nostri omnes inter se
latino sermone, Qui in hoc peccauerit, pœ-
nas pro numero notarum luat.

XXVI.

Caueant accuratè, ne velleuitate iurandi,
vel alijs contumeliosis verbis aut vocibus De-
um aut quenq̄ hominem lædant.

XXVII.

Ebrietatem & luxum tanq̄ pestem inge-
niorum, & pietatis hostem nocentissimum
prorsus fugiant & abominentur.

XXVIII.

Caueant attentè, ne quid in Monasterij
ædificio fenestris aut alijs frangant.

B iij

In

XXIX.

In frequentando Iudo literario eam assiduitatem adhibeant, vt nullam lectionem negligant, sed semper adsint, nisi graue aliquod impedimentum obstet, aut veniam prius petierint & impetrarint.

XXX.

E Iudo nostro discessurus propter necessarias causas, prius Præceptoribus gratias agat pro fidelis institutionis laboribus, & gratitudinem honesto, pio & probò discipulo dignam declaret. Neq; priuato arbitrio vel ausu quisq; Scholam nostram deserat, & ad alios Præceptores in hac vrbe, vel ad publicas lectiones in Collegio transeat, sed expectet tantisper, donec Præceptorum suorū iudicio dimittatur, alioqui, neq; publicas, neq; priuatas lectiones audiendi ius in Academia habiturus est.

XXXI.

Prohibemus etiam, ne discipuli nostri alibi lectiones priuatas audiant, cum nostræ omnibus, & singulis sufficiant. Repetitiones tamen auditarum lectionum necessarias libenter non solum

solum concedimus, sed ad eas discipulos nostros etiam hortamur. Eatenus igitur priuatos etiam Præceptores habere discipulis nostris licet quatenus apud eos lectiones in Monasterio auditas fideliter repetant.

DE DIEBUS SACRIS seu Dominicis.

XXXII.

Diebus festis in publicis templis sacras conciones frequenter audiant, & preces suas cum Ecclesia seriò coniungant, dentq; operã, vt ex qualibet concione selectas aliquas scripturæ sacræ sententias ediscant.

XXXIII.

Quod reliquum est temporis in diebus festis non inerti otio consumant, sed vel repetitioni lectionis Euangelij seu Epistolæ Dominicalis tribuant, vel Psalmum die Sabbati prælectum ediscant.

B v DE

DE HIS, QUI FIGVRALI
Musica per plateas canendo
victum queritant.

XXXIII.

Qui canendo figurali Musica per ciuitatem
victum queritant, ordine primum & moribus
compositis per plateas incedant, rixas fugiant,
& attentè caueant, ne bonas cantilenas cōfun-
dant, itaq; se omninò gerant, vt in moribus
gratitudo vera erga ciues appareat.

XXXV.

Qui ex Scholis Parochialibus canentium
cœtui sese adiungere volunt, non priùs admit-
tantur, nisi adferant testimonium à suis Præ-
ceptoribus.

XXXVI.

In hoc canentium cœtu nullus sit, nisi vel
in nostra, vel alia certa Schola sub certo Præ-
ceptore discat, & spem aliquam profectus seu
parandæ eruditionis de se polliceatur.

XXXVII.

Quolibet semestri examini nostro sese
subijciant, vt exploretur eorum profectus, &
cognoscatur, vtrum digni sint hoc beneficio,
quod

quod à ciuibus quotidie ostiatim accipiunt, ne
ne.

XXXVIII.

Ac vt gratitudinem etiam aliq̃ præstent
volumus, eos diligenter adiuuare, & augere
cantiones figurales passim in templis vrbi
quoties à Ludimoderatoribus eo nomine con
pellamur.

XXXIX.

Ne qua inæqualitas in distribuenda pecu
nia canendo collecta se. uetur, Professores ip
distribuendi officium sustinebunt.

DE HIS QUI IN MO-
nasterio habitant.

XL.

Qui in Monasterij conclauibus habitant
volunt, tranquilli sint, & grates hospites
prebeant, ne iure eñci iterum possint, &
omnes in nostra Schola lecti
ones audiant.

ORD

ORDO LECTIONVM.

Feria II. & III. horis antemeridianis preleguntur.

- VI. Dialectica Lofsi primanis.
- Grammatica Philippi secundanis.
- VII. Epistolæ familiares Ciceronis omnibus.
- VIII. Terentij Comœdiæ omnibus.

Horis pomeridianis.

- Musica Nicolai Listenij omnibus.
- AENEIS Virgiliana primanis.
- Elementale Græcum secundanis.
- I. Græca Grammatica primanis.
- Syntaxis latina secundanis.

Feria IIII. horis antemeridianis.

- I. Recitatur Dialectica à primanis.
- Grammatica à secundanis.
- II. & VIII. emendantur scripta, soluta, & metrica.
- Noua q̄ scribendi materia dictatur.

Feria V. & VI. horis antemeridianis traduntur.

Rheg

VI. Rhetorica Sarcerei primanis, & post
eam libellus Erasmi de copia verborū
& rerum.

Grammatica Philippi secundanis.

VII. Ouidiani libri tristium omnibus.

VIII. Terentianæ Comœdiæ omnibus.

Horis pomeridianis.

I. Arithmetica Loniceri omnibus.

II. Bucolica Virgilij omnibus, & Proso
(dia

III. Theognis primanis.

Græcæ AEsopi fabulæ secundanis.

Feria VII. horis antemeridi-
dianis explicantur.

VI. Dominicales Epistolæ Græcè prima
(ni

Euangelia Græcè secundanis.

VII. Selecti aliquot Psalmi omnibus.

VIII. Recitatur Grammatica à secundanis
Primani vero dimittuntur ad dispu-
tationem Philosophicam in Collegio
Magno.

VI. ...
VII. ...
VIII. ...
IX. ...
X. ...
XI. ...
XII. ...
XIII. ...
XIV. ...
XV. ...
XVI. ...
XVII. ...
XVIII. ...
XIX. ...
XX. ...

9/19 3442a

ULB Halle

3

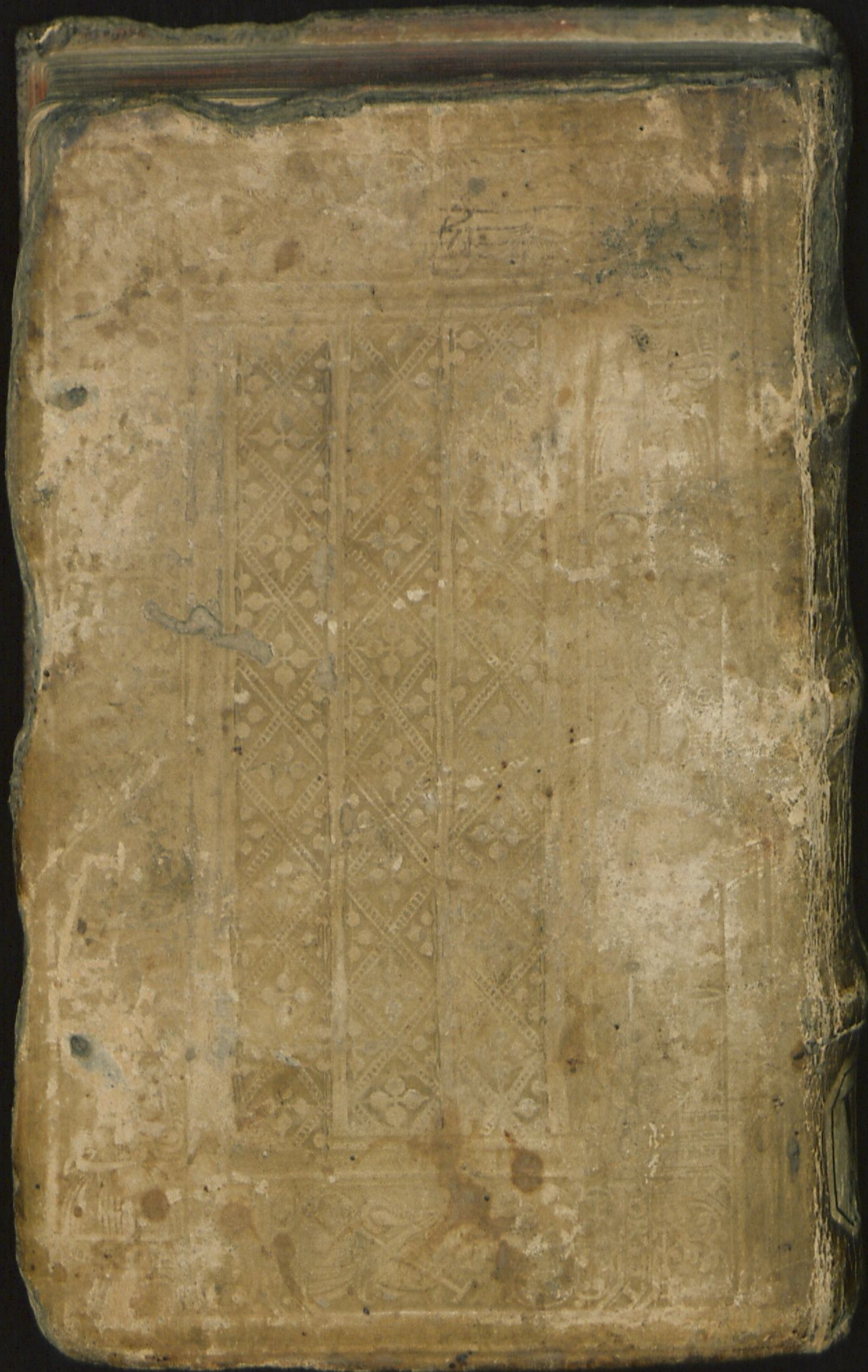
004 771 036

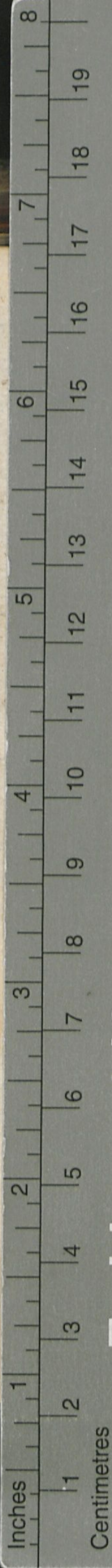

f

SB.

HC

B.I.G.

Farbkarte #13

7

ORDO
 CTRINAE ET DISCIPLINAE IN
 PAEDAGOGIO MONASTERII ERFFVR-
 DENSIS AD S. AVGVSTINVM, AC
 COMMODATVS AD VERAM, PI-
 AM, VTILEM, ET SALVTA-
 REM INSTITVTIONEM
 IVVENTVTIS.

Recens à Professoribus scholæ
 conscriptus.

ERPHVRDIAE,
 EXCVDEBAT MARTINVS
 DE DOLGEN.

ANNO M. D. LXVI.

